

Comparison of professional ethics observance between first and last year residents of Jundishapur University of Medical Sciences

Yasna Davoodi: Medical student, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Mehdi Sayyah Bargard*: Faculty Member, School of Medicine, Education Development Center (EDC), Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Abstract: Professional ethics is considered as one of the success factors of the organization today and is recognized as a competitive advantage. The aim of this study was to compare the status of professional ethics in first year and last year residents of Jundishapur University of Medical Sciences. In the present descriptive cross-sectional study, all first year (100 people) and fourth year (35 people) residents completed a questionnaire of professional ethics and demographic information. The professional ethics questionnaire consists of 25 questions and its score range is 25 to 125 points. Data were analyzed by descriptive and analytical statistics tests with SPSS software version 22. Based on results, the mean score of compliance with professional ethic of the first year residents was 79.89 ± 12.40 and fourth year residents was 92.23 ± 13.43 which had a significant difference ($p < 0.05$). Spearman correlation test showed no significant association between the score of compliance with professional ethics and age of the first ($r = -0.097$, $p = 0.335$) and fourth year ($r = -0.195$, $p = 270$) residents. Compliance with professional ethic of the first year residents had a significant difference based on the study field and dermatology and ophthalmology had the highest level of professional ethics ($p < 0.05$). Compliance with professional ethic of the fourth year residents was not significantly different based on study field. Overall the findings showed that, the residents of Jundishapur University of Medical Sciences have moral competence, but strategies must be presented and implemented to improve it.

Keywords: Professional Ethics, Assistant, Jundishapur University.

***Corresponding author:** Faculty Member, School of Medicine, Education Development Center (EDC) , Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Email: Sayah_bargard@aol.com

مقدمه

اخلاق را مجموعه‌ای از صفات روحی و باطنی انسان تعریف کرده‌اند که به صورت اعمال و رفتاری که از خلیقات درونی انسان ناشی می‌شود، بروز ظاهری پیدا می‌کند (احمدی 1397). اخلاق حرفه‌ای نوعی تعهد اخلاقی و وجدان کاری نسبت به هر نوع کار، وظیفه یا مسئولیت است (روهبر، 2020). رویکرد دنیای امروز بازگشت به عقلانیت و اخلاق است این رویکرد بیشتر رشته‌هایی را تحت تاثیر قرار می‌دهد که در ارائه خدمات به انسان‌ها پیشتاز هستند (صفری و همکاران 1399).

بیش از ۲۵ سال است که موضوع اخلاق حرفه‌ای به عنوان یک موضوع اساسی و مهم در علوم بالینی و آموزش پزشکی مطرح است و در دو دهه اخیر بحث و تحقیق در مورد آن در صدر تحقیقات آموزش پزشکی قرار گرفته است (صفری و همکاران 1399). اخلاق حرفه‌ای به عنوان یکی از عناصر زیر بنایی آموزش حرفه‌ای، ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی را موظف به رعایت اصولی می‌نماید تا در کنار آن مددجو با اطمینان و اعتماد بیشتری مراقبت‌ها را دریافت نماید و هرگونه خلل در این زمینه می‌تواند مراقبت‌ها را تحت‌الشعاع قرار دهد (محمدی و همکاران 1396). اخلاق حرفه‌ای عناصر ضروری در حرفه‌های علوم پزشکی می‌باشد و شاغلین در این رشته‌ها با آگاهی یافتن از علم اخلاق می‌توانند دانش حرفه‌ای خود را ارتقاء داده و امکان ایجاد محیط فیزیکی، اجتماعی و روانی مناسب را برای بیماران فراهم نماید (معارفی و همکاران 1395).

لازم است ارائه‌دهندگان خدمات درمانی در جایگاه‌های مختلف ارائه خدمت فعالیت‌های خود را بر اساس ارزش‌های مشترک بنا نهند که بیانگر تعهد و التزام آنان به جامعه و حرفه‌ی کاریشان می‌باشد. این اهداف و ارزش‌های مشترک می‌تواند در قالب کدهای اخلاق حرفه‌ای به عنوان منبع تصمیم‌گیری و عملکرد اخلاقی مدنظر قرار گیرد (معارفی و همکاران 1395). هدف از تدوین این کدها تدوین استاندارد مورد انتظار اخلاقی

برای فعالیت‌های مختلف، آگاه کردن جامعه از این استانداردها و ایجاد یک پیکره منسجم حرفه‌ای است (احمدی 1397). یکی از دستاوردهای مهم کدهای اخلاقی، تسهیل اجرای حاکمیت بالینی که شامل در پیش گرفتن اقداماتی به منظور به حداقل رساندن خطر برای کارکنان و بیماران، شناسایی به موقع و بی‌طرفانه عوارض و رویدادهای مهم و دلایل بروز آن‌ها، توجه به شکایت بیماران و خود ارزیابی عملکرد و نتایج مداخله‌های بالینی است (معارفی و همکاران 1395).

مطالعات نشان می‌دهد که بسیاری از ارائه‌دهندگان مراقبت درمانی، موضوعات اخلاقی را که در طی کار خود با آن مواجه می‌شوند مد نظر قرار می‌دهد ولی در مقابل آن عملی انجام نمی‌دهند. در واقع در بسیاری از موارد آن‌ها از قدرت و پشتوانه کافی برای نشان دادن عکس العمل برخوردار نیستند و گاهی هم نمی‌دانند چه باید انجام بدهند (معارفی و همکاران 1395). مطالعه‌ای در شیراز نشان داد میزان آگاهی و بکارگیری اصول اخلاقی در مراقبت و تصمیم‌گیری بالینی در حد مطلوب نبوده و ارائه‌دهندگان مراقبت‌بهداشتی توانایی بکارگیری دانش اخلاقی در محیط کار را نداشتند (سخنور 1377). همچنین در مطالعه پاپس و همکاران گزارش شد که میزان آگاهی و عملکرد دانشجویان فارغ‌التحصیل پزشکی، دندانپزشکی و فیزیوتراپی نسبت به اخلاق حرفه‌ای مطلوب نبوده است (پاپس و همکاران، 2020).

دستیاران پزشکی از جمله بهترین نیروهای ارائه‌دهنده مراقبت درمانی هستند که در تعامل و تماس مستقیم با بیمار می‌باشند و موارد زیادی باید در مورد مسائل مختلف مربوط به بیمار تصمیم‌گیری کنند و در طول دوره تحصیل و فعالیت در رشته خود پیوسته با مفاهیم اخلاقی درگیر می‌باشند، لذا با عنایت به اینکه آشنایی با اصول اخلاقی در کیفیت خدمات درمانی نقش بسزایی دارد و تجربیات پژوهشگران حاکی از افزایش نارضایتی مددجویان در این زمینه است، لذا پژوهشگران بر آن

شده‌اند که به سنجش رعایت اخلاق حرفه‌ای در دستیاران
بپردازند.

روش کار

مطالعه حاضر یک مطالعه اپیدمیولوژیک توصیفی -
مقطعی است که بر روی دانشجویان دوره دستتاری سال
اول و آخر مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی
جندی‌شاپور اهواز در 1400 صورت گرفت. شرکت افراد
در این مطالعه منوط به موافقت شفاهی و آگاهانه بوده و
به ایشان اطمینان داده شد که اطلاعات آن‌ها محرمانه
خواهد ماند. جهت انجام مطالعه پژوهشگر در یک دوره
زمانی دو هفته‌ای با مراجعه به محیط پژوهش در
شیفت‌های کاری مختلف، ضمن توضیح اهداف پژوهش،
ضرورت و اهمیت آن، توصیه دستیاران به پاسخ‌گویی
واقع‌بینانه و کسب رضایت شفاهی جهت شرکت در
پژوهش از شرکت‌کنندگان درخواست نمود که ظرف مدت
30 دقیقه به پرسشنامه مربوطه پاسخ دهند و در همان
شیفت یا شیفت‌های بعدی به پژوهشگران تحویل دهند.
پرسشنامه مورد استفاده در این تحقیق در 2 بخش شامل
مشخصات فردی (2 سوال) و رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط
دانشجویان (25 سوال) تنظیم شد. پرسشنامه اخلاق
حرفه‌ای توسط کادوزیر در سال (2002) به منظور
سنجش اخلاق حرفه‌ای طراحی و تدوین شده است. این
پرسشنامه دارای 25 سوال و شامل 8 مولفه رعایت
ارزش‌ها (3 سوال)، صادق بودن (3 سوال)، همدردی با
دیگران (4 سوال)، مسؤولیت‌پذیری (3 سوال)، عدالت و
انصاف (3 سوال)، وفاداری (3 سوال)، برتری‌جویی (3
سوال) و احترام به دیگران (3 سوال) می‌باشد و بر اساس

طیف پنج گزینه‌ای لیکرت نمره‌دهی می‌شود. دامنه امتیاز
این پرسشنامه بین 25 تا 125 است و هر چه امتیاز
حاصل شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان دهنده
میزان بیشتر اخلاق حرفه‌ای می‌باشد (کادوزیر، 2002).
در پژوهش محمد داودی و همکاران (1397) روایی
محتوایی و صوری و ملاکی این پرسشنامه مناسب ارزیابی
شده است. ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده در پژوهش
سرمد و همکاران (1397) برای این پرسشنامه بالای 0/7
برآورد شد. پس از جمع‌آوری داده‌ها کدبندی شده و
وارد نرم افزار آماری SPSS نسخه 22 شده و با استفاده از
آزمون‌های کای اسکوتر و دو نمونه‌ای مستقل در سطح
معنی‌داری 0/05 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

در مطالعه حاضر تعداد 100 دستیار سال اول (۷۴/۶٪)
و تعداد ۳۴ دستیار سال چهارم (۲۵/۴٪) مورد مطالعه
قرار گرفتند. میانگین سنی دستیاران سال اول $27/77 \pm$
۲۹/۰۰ سال و سال چهارم $26/26 \pm 2/63$ سال بود.
میانگین نمره کل پرسشنامه وضعیت رعایت اخلاق
حرفه‌ای دستیاران سال اول $12/40 \pm 89/79$ و سال
چهارم $13/43 \pm 92/23$ بود که تفاوت معنی‌داری داشت
و دستیاران سال چهارم بطور معنی‌داری سطح رعایت
اخلاق حرفه‌ای بالاتری داشتند (جدول 1). با توجه به
نتایج آزمون همبستگی اسپیرمن نمره کل رعایت اخلاق
حرفه‌ای با سن دستیاران سال اول و چهارم رابطه
معکوسی و غیرمعنی‌داری داشت (سال اول: $r = -0/097$
و $P = 0/335$ ، سال آخر: $r = -0/195$ و $P = 0/270$).

جدول 1. میانگین نمره پرسشنامه رعایت اخلاق حرفه‌ای در افراد مطالعه به تفکیک سال تحصیلی

Table 1. Mean score of professional ethics questionnaire in study subjects by academic year

*P value	بیشترین	کمترین	میانگین \pm انحراف معیار	متغیر	
0/037	123	53	$89/79 \pm 12/40$	دانشجوی سال اول	نمره کل پرسشنامه رعایت اخلاق حرفه‌ای
	111	40	$92/23 \pm 13/43$	دانشجوی سال چهارم	

میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال اول به تفکیک رشته تحصیلی اختلاف معنی‌داری را نشان داد و رشته‌های پوست و چشم پزشکی بیشترین میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای را داشتند. با این حال میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال چهارم به تفکیک رشته تحصیلی دارای اختلاف معنی‌دار نبود (جدول 2)

جدول 2. میانگین نمره کل پرسشنامه رعایت اخلاق حرفه‌ای به تفکیک رشته تحصیلی در دستیاران سال اول و چهارم

Table.2. The mean score of the total score of the questionnaire for observing the ethics of the professions separately from the field of study in the first and fourth year residents

*P value	بیشترین	کمترین	میانگین \pm انحراف معیار	متغیر	
۰/۰۴۶	۹۵	۸۴	۸۸/۳۳ \pm ۵/۸۵	گوش، حلق و بینی	رشته تحصیلی دستیاران سال اول
	۱۱۸	۷۲	۹۱/۰۰ \pm ۱۶/۹۱	ارتوپدی	
	۱۱۷	۶۹	۹۰/۲۵ \pm ۱۹/۸۸	اعصاب و روان	
	۱۲۳	۸۴	۱۰۰/۵۰ \pm ۱۴/۳۲	پوست	
	۱۰۷	۷۱	۸۸/۸۴ \pm ۱۱/۴۰	جراحی عمومی	
	۱۰۷	۷۲	۸۷/۸۳ \pm ۱۰/۴۷	زنان و زایمان	
	۱۰۴	۹۶	۱۰۰/۰۰ \pm ۵/۶۵	چشم پزشکی	
	۱۱۷	۷۷	۹۰/۰۵ \pm ۹/۵۳	داخلی	
	۱۰۳	۸۰	۹۱/۰۰ \pm ۹/۰۳	رادیولوژی	
	۱۰۲	۷۵	۸۹/۱۶ \pm ۱۱/۱۶	قلب و عروق	
	۱۰۵	۸۰	۹۰/۲۵ \pm ۱۰/۵۳	کودکان	
	۶۲	۵۳	۵۷/۵۰ \pm ۶/۳۹	نوروسورجری	
	۹۹	۹۹	۹۹/۰۰ \pm ۰۰/۰۰	اورولوژی	
	۹۱	۹۱	۹۱/۰۰ \pm ۰۰/۰۰	بیهوشی	
۷۷	۷۷	۷۷/۰۰ \pm ۰۰/۰۰	طب اورژانس		
۰/۲۰۵	۹۵	۹۲	۹۳/۵۰ \pm ۲/۱۲	گوش، حلق و بینی	رشته تحصیلی دستیاران سال چهارم
	۱۱۱	۹۱	۹۹/۱۶ \pm ۷/۴۶	پوست	
	۹۷	۸۷	۹۱/۰۰ \pm ۵/۲۹	بیهوشی	
	۱۰۰	۸۹	۹۴/۵۰ \pm ۴/۹۲	جراحی عمومی	
	۱۰۵	۹۱	۹۸/۰۰ \pm ۹/۸۹	زنان و زایمان	
	۱۰۵	۸۷	۹۳/۰۰ \pm ۱۰/۳۹	چشم پزشکی	
	۱۰۰	۴۰	۷۳/۶۰ \pm ۲۳/۱۱	داخلی	
	۱۱۱	۸۲	۹۶/۵۰ \pm ۲۰/۵۰	رادیولوژی	
	۸۹	۸۹	۸۹/۰۰ \pm ۰۰/۰۰	پاتولوژی	
	۸۳	۸۳	۸۳/۰۰ \pm ۰۰/۰۰	اعصاب و روان	
	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵/۰۰ \pm ۰۰/۰۰	نوروسورجری	
	۱۰۶	۱۰۶	۱۰۶/۰۰ \pm ۰۰/۰۰	کودکان	

بحث و نتیجه‌گیری

حرفه‌ای دستیاران سال اول ۸۹/۷۹ و دستیاران سال چهارم ۹۲/۲۳ بود، با توجه به اینکه پرسشنامه مورد استفاده در این تحقیق در محدوده نمره 25-125 بود،

در مطالعه حاضر ۱۰۰ دستیار سال اول (۷۴/۶٪) و ۳۴ دستیار سال چهارم (۲۵/۴٪) مورد مطالعه قرار گرفتند. میانگین نمره پرسشنامه وضعیت رعایت اخلاق

بهبود اخلاق حرفه‌ای دانشجویان دارد، رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای توسط ایشان می‌تواند سبب تغییر نگرش و رفتار دانشجویان شود.

در مطالعه حاضر ارتباطی بین رعایت اخلاق حرفه‌ای و سن دستیاران سال اول و چهارم مشاهده نشد. در مطالعه هبرت و همکاران (1992) نیز همسو با بررسی حاضر حساسیت اخلاقی در دانشجویان پزشکی دانشگاه تورنتو ارتباط معنی‌داری با سن نداشت. نتایج مطالعه بحرانی و همکاران (1391) نیز نشان داد که میزان آگاهی دندانپزشکان شیراز از اصول اخلاق حرفه‌ای با سن ارتباط معنی‌داری ندارد. نتایج مشابهی توسط مصلی‌زاده و همکاران (1399) گزارش شد، به‌طوریکه در مطالعه آن‌ها شدت و تکرار دیسترس اخلاقی در پزشکان ارتباطی با سن نداشت. با این حال در مطالعه رفعتی و همکاران (1393)، محمدی و همکاران (1392) و مطالعه بهرامی و همکاران (1391) همبستگی مثبت و معنی‌دار بین سن و حساسیت اخلاقی و رعایت اخلاق حرفه‌ای دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی گزارش شده است. همانطور که مشاهده می‌شود مطالعات نتایج متناقضی در ارتباط با سن و اخلاق حرفه‌ای گزارش کرده‌اند که می‌تواند ناشی از تفاوت جمعیت‌های مورد بررسی از نظر محدوده سن، شغل، تجربه کاری و غیره باشد.

در مطالعه حاضر، میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال اول به تفکیک رشته تحصیلی اختلاف معنی‌داری را نشان داد و رشته‌های پوست و چشم پزشکی بیشترین میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای را داشتند و در مقابل نورولوژی کمترین میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای را به خود اختصاص داد. با این حال میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال چهارم به تفکیک رشته تحصیلی دارای اختلاف معنی‌دار نداشت که نشان می‌دهد حساسیت اخلاقی دانشجویان رشته‌های مختلف تخصصی در دوران تحصیل افزایش داشته و به سطح مشابهی رسیده است. محقق مطالعه‌ای که حساسیت اخلاقی تخصص‌های مختلف پزشکی را ارزیابی کرده باشد، یافت نکرد، با این

می‌توان عنوان کرد که رعایت اخلاق حرفه‌ای در هر دو گروه در سطح مطلوبی بوده است. آنالیز آماری نشان داد که نمره رعایت اخلاق حرفه‌ای دو گروه تفاوت معنی‌دار دارد و دستیاران سال چهارم بطور معنی‌داری سطح رعایت اخلاق حرفه‌ای بالاتری دارند. همسو با نتایج حاضر در مطالعه دادگر و همکاران (1400) میانگین نمرات کارورزان و کارآموزان سال 2 پزشکی در ابعاد مسئولیت‌پذیری، صداقت و احترام اخلاق حرفه‌ای به‌طور معناداری بیشتر از کارآموزان سال 1 بود (دادگر و مقدم، 1400). در مطالعه بیات‌ترک و همکاران (1397) مشابه با مطالعه حاضر مشاهده شد که بین افزایش سطح تحصیلات دانشجویان پزشکی و پرستاری مشهد و میانگین هوش اخلاقی آن‌ها ارتباط معنی‌داری وجود دارد. مطالعه کهنسال و همکاران (1397) نیز حاکی از ارتباط مستقیم و همسو میان افزایش سنوات تحصیلی و سطح حساسیت اخلاقی دانشجویان پرستاری بوشهر بود. نتایج مشابهی در مطالعه رفعتی و همکاران (1393) و مطالعه معصومی و همکاران (1395) گزارش شده است. افزایش اخلاق حرفه‌ای و هوش اخلاقی به دنبال افزایش سنوات تحصیلی شاید به دلیل افزایش شکل‌گیری ابعاد مختلف اخلاق حرفه‌ای و کسب تجربه بر بالین بیمار در طی سال‌های تحصیل و همچنین شرکت دانشجویان مقاطع بالاتر در کارگاه‌ها و کلاس‌های اخلاق پزشکی که از سوی دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی برگزار می‌شود، باشد. در مطالعه حاضر رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال اول و سال چهارم در حد نسبتاً مطلوبی بود و دانشجویان سال آخر در وضعیت بهتری قرار داشتند، بنابراین بایستی برای بهبود وضعیت اخلاق حرفه‌ای دستیاران خصوصاً دستیاران سال اول و رسیدن به وضعیت ایده‌آل، تمهیداتی از قبیل ارتباط موثر در محیط‌های بالینی و آموزشی و تدوین برنامه‌های آموزشی سازگارتر با دیدگاه بومی و فرهنگی و اجتماعی به کار گرفته شود تا بتوان هرچه بهتر به اهداف آموزش پزشکی و جلب رضایت بیماران دست یافت. از طرفی با توجه به اینکه رفتار اساتید تاثیر به‌سزایی در

References

- Ahmadi, K. 2018. *Medical Ethics Guidelines*, Tehran University of Tehran Press.
- Bahrani, M., Asami, M., Fatehpanah, A., Dehghani Tafti, A. & Ahmadi Tehrani, G. 2012. Moral intelligence status of the faculty members and staff of the Shahid Sadoughi University of Medical Sciences of Yazd. *Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine*, 5, 81-95. [in Persian].
- Bahrani, F., Farzin, M. & Nozari, L. 2012. Investigating the knowledge of Shiraz dentists about the principles of professional ethics. *Iranian J Med Ethic Histor Med*, 5, 64-74.
- Bayattork, R., Alikhah, A., Alitaneh, F., Mostafavian, Z. & Farajpour, A. 2018. Moral intelligence and its relative demographic factors in medical and nursing students studying at Islamic Azad University of Mashhad. *Iranian J Med Ethic History Med*, 11, 353-364.
- Cadozier, V. 2002. The moral profession: A study of moral development and professional ethics. *Retr Proq*, 2, 137-44.
- Dadgar Moghadam, M., Bahonar, M. J. & Hoseini, S. S. 2021. Level of professional ethics of medical students in externships and internships in Mashhad University of Medical Sciences in 2018. *Iranian J Obstet Gynecol Infertil*, 23, 15-23.
- Fazeli, Z., Fazeli Bavand Pour, F., Rezaee Tavirani, M., Mozafari, M. & Haidari Moghadam, R. 2013. Professional ethics and its role in the medicin. *Sci J Ilam Univ Med Sci*, 20, 10-17.
- HEbert, P. C., Meslin, E. M. & Dunn, E. V. 1992. Measuring the ethical sensitivity of medical students: a study at the University of Toronto. *J Med Ethic*, 18, 142-147.
- Kohansal, Z., Avaznejad, N., Bagherian, B. & Jahanpour, F. 2018. Evaluation of moral sensitivity in nursing students of Bushehr University of Medical Sciences in 2016. *Iranian J Med Ethic History Med*, 11, 242-252.

وجود ارتباط حساسیت اخلاقی با رشته تحصیلی در تعدادی از مطالعات گزارش شده است. در مطالعه پاپیس و همکاران (2020) مشاهده شد که نمرات دانش، نگرش و عملکرد اخلاق مراقبت‌های بهداشتی در دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی به‌طور معنی‌داری بیشتر از دانشجویان فیزیوتراپی است. در مطالعه معصومی و همکاران (1395) روی دانشجویان رشته مامایی در همدان نیز مشاهده شد که بین ترم تحصیلی، مقطع تحصیلی و سابقه کار با رعایت کدهای اخلاق حرفه‌ای ارتباط آماری معنی‌دار وجود دارد. در مطالعه مصلی‌زاده و همکاران (1399) نیز شدت و تکرار دیسترس اخلاقی در پزشکان بالینی بالاتر از پرستاران و پزشکان عمومی بود. در مجموع نتایج نشان داد که رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال اول و چهارم در حد نسبتاً مطلوبی بوده و رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال چهارم به‌طور معنی‌داری بالاتر از دستیاران سال دوم بود. نتایج همچنین نشان داد که رعایت اخلاق حرفه‌ای با سن دستیاران سال اول و چهارم ارتباط معنی‌داری ندارد. رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال اول به تفکیک رشته تحصیلی اختلاف معنی‌داری داشت و رشته‌های پوست و چشم پزشکی بیشترین میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای را داشتند ولی رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال چهارم به تفکیک رشته تحصیلی اختلاف معنی‌داری نداشت. با توجه به نتایج حاصل جهت ارتقای سطح اخلاق حرفه‌ای و دستیابی به وضعیت ایده‌آل خصوصاً در دستیاران سال اول باید توانمندی اساتید و آموزش مناسب اخلاق حرفه‌ای در قالب دروس نظری و عملی مد نظر قرار گیرد.

تشکر و قدرانی

نویسندگان مطالعه حاضر از کلیه دانشجویان شرکت‌کننده در پژوهش کمال تشکر و قدرانی را دارند. این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی انجام شده در دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز با کد مصوب IR.AJUMS.REC.1400.406 می‌باشد.

- MOSalanezhad, L., Abiri, S. & Kalani, N. 2020. Moral distress level in nurses and physicians caring for patients with COVID-19: A cross-sectional descriptive study in 2020. *J Educ Ethics Nurs*, 9, 22-9.
- Pais, V., Vaswani, V. & Pais, S. 2020. To evaluate the knowledge, attitude and practice of healthcare ethics among medical, dental and physiotherapy postgraduate students—a pilot study. *International Journal of Ethics Education*, 1-11.
- Rafati, S., Rejeh, N., Mohammad Ahmadi-Vash, N. & Davati, A. 2014. Ethical intelligence of medical students of medical universities of Tehran city. *Quarterly of Medical Ethics*, 8, 71-91. [in Persian]
- Rohr, J. A. 2020. Professional Ethics. *Organization Theory and Management*. Routledge.
- Safari, Y., Khatony, A. & Tohidnia, M. R. 2020. The Hidden Curriculum Challenges in Learning Professional Ethics Among Iranian Medical Students: A Qualitative Study. *Advances in Medical Education and Practice*, 11, 673.
- Sarmad, Z., Hejazi, E. & Bazargan, A. 2011. *Research Methods in Behavioral Sciences*, Tehran, Agah Publications.
- Sokhanvar, R. 1997. The effect knowledge of nursing ethics in clinical decision-makings and applying the perspective of Working nurses in Shiraz University of Medical Sciences. *Shiraz: Shiraz University of Medical Sciences*.
- Maarefi, F., Ashktorab, T., Abbaszadeh, A. & Majd, H. A. 2016. Investigating the viewpoints of patients regarding the compliance of codes of professional ethics by nurses at Jahrom hospitals of Medical Sciences 2013. *Bioethics J*, 3, 35-57.
- Masumi, S. Z. Z., Bibalan, F. G. & Roshanaei, G. 2016. Observance of midwifery Code of Ethics among midwifery students and its related factors. *Med Ethic J*, 10, 11-30.
- Mohamadi, N., Gholami, N., Rezaei, S., Zangeneh, M., Shahnavaizi, M., Roshanaei, G. & Shayan, A. 2017. Evaluating staff and students' knowledge about professional ethics in the Field of Communication, Law and Ethics. *Research in Medical Education*, 9, 9-1.
- Mohammad Davoudi, A. H., Milad, M. & Shayan, S. 2018. The Relationship between Professional Ethics and Organizational Commitment Mediated by Organizational Justice in Ministry of Health and Medical Education, Deputy of Education. *Iranian J Med Educ*, 18, 55-65.
- Mohammadi, S., Nakhaei, N., Borhani, F. & Roshanzadeh, M. 2013. Moral intelligence in nursing: A cross-sectional study in east of Iran. *Medical Ethics and History of Medicine*, 6, 57-65. [in Persian].

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال دوازدهم، شماره 3، پاییز 1400

مقایسه وضعیت رعایت اخلاق حرفه‌ای در دستیاران سال اول و آخر دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز

یسنا داودی: دانشجوی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

مهدی سیاح برگرد*: عضو هیأت علمی، گروه روانپزشکی، دانشکده پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

چکیده: اخلاق حرفه‌ای به‌عنوان یکی از عوامل موفقیت سازمان، امروزه مورد توجه قرار گرفته است و یک مزیت رقابتی شناخته می‌شود. مطالعه حاضر با هدف مقایسه وضعیت رعایت اخلاق حرفه‌ای در دستیاران سال اول و آخر دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور صورت گرفت. در این مطالعه توصیفی - مقطعی کلیه دستیاران سال اول (100 نفر) و سال چهارم (35 نفر) پرسشنامه اخلاق حرفه‌ای و اطلاعات دموگرافیک را تکمیل نمودند. پرسشنامه اخلاق حرفه‌ای مشتمل بر 25 سوال بوده و محدوده نمره آن 25 تا 125 است. اطلاعات با آزمون‌های آمار توصیفی و تحلیلی با نرم‌افزار آماری SPSS نسخه 22 تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که میانگین نمره رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال اول $12/40 \pm 89/79$ و دستیاران سال چهارم $13/43 \pm 92/23$ بود که تفاوت معنی‌داری داشتند ($p < 0/05$). آزمون همبستگی اسپیرمن نشان داد که نمره رعایت اخلاق حرفه‌ای با سن دستیاران سال اول ($r = -0/097$ ، $p = 0/335$) و سال چهارم ($r = -0/195$ ، $p = 0/270$) ارتباط معنی‌داری ندارد. رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال اول به تفکیک رشته تحصیلی اختلاف معنی‌داری داشت و رشته‌های پوست و چشم پزشکی بیشترین میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای را داشتند ($p < 0/05$). رعایت اخلاق حرفه‌ای دستیاران سال چهارم به تفکیک رشته تحصیلی اختلاف معنی‌داری نداشت. در مجموع یافته‌ها نشان داد که دستیاران دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور از شایستگی اخلاقی برخوردارند ولی باید جهت بهبود آن راهکارهایی ارائه و اجرا گردد.

واژگان کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، دستیاری، دانشگاه جندی‌شاپور.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیأت علمی، گروه روانپزشکی، دانشکده پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

Email: Sayah_bargard@aol.com